Lieta Nr. A42252605
A4391-07/5

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2007. gada 31. oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I. Kaļiņina,

piedaloties pieteicējam *V.B.* un viņa pārstāvim *A.B.*,
atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Veselības ministrijas pilnvarotajam pārstāvim Edgaram Strautiņam,

2007. gada 17. oktobrī atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu pēc *V.B.* pieteikuma par lietvedības izbeigšanu administratīvā pārkāpuma lietā, kurā *V.B.*ar Valsts farmācijas inspekcijas Farmaceitiskās darbības administratīvo pārkāpumu izskatīšanas komisijas 2004. gada 15. septembra lēmumu Nr. 4-15/9 sodīts par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 46.[1] panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu, Veselības ministrijas faktisko rīcību, kā arī morālā kaitējuma atlīdzināšanu Ls 1211749,60 (viens miljons divi simti vienpadsmit tūkstoši septiņi simti četrdesmit deviņi lati un 60 santīmi) apmērā.

Aprakstošā daļa

[1] 2005. gada 29. martā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *V.B.* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums, kurā pieteicējs lūdz izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, izvērtēt lietā atrodošos Valsts zāļu aģentūras Valdes priekšsēdētāja 2004. gada 17. maija iesniegumā Veselības ministrijai minēto faktu atbilstību patiesībai, apmierināt pieteicējam nodarīto morālo kaitējumu Ls 5000.

[2] 2004. gada 15. septembrī Valsts farmācijas inspekcijas Farmaceitiskās darbības administratīvo pārkāpumu izskatīšanas komisija ar lēmumu Nr. 4-15/9 (turpmāk arī - Lēmums, lietas 1. sējuma 7. – 12. lapa), pamatojoties uz Farmācijas likuma 14., 63. pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 23. panta 2. punktu, 26. pantu, 46.[1] panta otro daļu, Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 11., 13., 14.[1] pantiem, nolēma pieteicējam uzlikt naudas sodu Ls 500, norādot, ka 2004. gada 15. septembra lēmums ir pārsūdzams Veselības ministrijā. Šo Lēmumu pieteicējs apstrīdēja, 2005. gada 11. oktobrī vēršoties ar iesniegumu Veselības ministrijā.

Veselības ministrija 2005. gada 5. janvāra vēstulē Nr. V-01-20fiz-15/14 (lietas 1. sējuma 6. lapa) nolēma pagarināt termiņu lēmuma pieņemšanai sakarā ar pieteicēja 2004. gada 11. oktobra iesniegumu par Lēmuma atcelšanu, norādot, ka tā kā iepazīšanās ar lietas apstākļiem pēc būtības un lēmuma pieņemšana prasa ilgāku laiku, lēmums par administratīvā akta izdošanu tiks pieņemts četru mēnešu laikā saskaņā ar APL 64. panta otrajā daļā noteikto.

[3] Pieteicējs pieteikumā (lietas 1. sējuma 5. lapa) norāda, ka par Lēmumu sūdzību iesniedzis 2004. gada 11. oktobrī un lūdz izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, kuras iesākšanai un tagadējai vilcināšanai Veselības ministrijai nav nekāda pamata.

[4] Atbildētājs lietā sniegtajā rakstveida paskaidrojumā (lietas 1. sējuma 29. – 31. lapa) norāda, ka pieteikumā ietverto prasījumu neatzīst un paskaidro, ka Veselības ministrija APL 64. pantā noteiktajā termiņā nepaziņoja savu lēmumu sakarā ar pieteicēja iesniegumu par Lēmuma atcelšanu, tādējādi var uzskatīt, ka pieteicējs no savas puses

izdarījis visu iespējamo, lai lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtība tiktu ievērota. Tomēr pieteicēja pieteikumā prasīts nevis uzlikt par pienākumu Veselības ministrijai veikt faktisko rīcību, bet gan atcelt Lēmumu saskaņā ar APL 188. panta piekto daļu.

Attiecībā uz pieteicēja lūgumu apmierināt pieteicējam nodarīto morālo kaitējumu, pieteikumā un tam pievienotajos dokumentos nav ietverts pamatojums morālā kaitējuma esamībai.

[5] 2007. gada 3. septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par grozījumiem pieteikumā administratīvajā lietā Nr. A42252605, kas ierosināta ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša lēmumu 2005.gada 1. aprīlī – pieņemt *V.B.* pieteikumu par Veselības ministrijas faktisko rīcību administratīvā pārkāpuma lietā un ierosināt lietu (lietas 2. sējuma 6. – 15. lapa). Pieteikuma grozījumos pieteicējs, balstoties uz APL 188. panta ceturto daļu, APL 49. panta trešo daļu lūdz tiesu:

[5.1] Pārbaudīt un novērtēt lietā esošo Valsts zāļu aģentūras valdes priekšsēdētāja 2004.gada 17. maija iesnieguma Nr.1-3.9.1/478 Veselības ministrijai, ar ko acīmredzot šī lieta ir uzsākta, atbilstību kompetentas iestādes slēdzienam par zālēm.

[5.2] Pārbaudīt un novērtēt, vai Veselības ministrijas un konkrēti Farmācijas departamenta direktora J.Bunduļa, VFI inspektores L.Krīgeres un Ekonomikas policistu kopējā faktiskā rīcība (veiktie operatīvie pasākumi), kas izpaudās kā melus saturošu vēstuļu rakstīšana, lūguma pēc palīdzības, pirkšanas organizēšana un lietvedību ierosināšana, veikta, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus, un vai tā atbilst materiālo tiesību normām.

[5.3] Pārbaudīt un novērtēt Valsts farmācijas inspekcijas operatīvas darbības veikšanas pamatotību (pēc ekspertīžu saņemšanas no ONAP) par narkotisko un psihotropo vielu un zāļu meklēšanu, griežoties pie Ekonomiskās policijas.

[5.4] Pārbaudīt un novērtēt Farmācijas departamenta direktora J.Bunduļa rīcības pamatotību, atsaucoties uz Valsts zāļu aģentūras Valdes priekšsēdētāja 2004. gada 17. maija iesniegumu Nr. 1-3.9.1/478, apliecinot to kā pierādījumu krimināllietā ar savu parakstu, un vai šāda rīcība ir vērtējama kā godprātīga rīcība objektīvās patiesības noskaidrošanā, zāles nosakot pēc definīcijas, nevis pēc sastāva, nosaukuma un ekspertīžu slēdzieniem, tādā veidā maldinot procesa virzītājus.

[5.5] Noskaidrot un dot tiesas novērtējumu, kāds pamats ir šīs Veselības ministrijas uzsāktajai un organizētajai rīcībai pret pieteicēju, vedot prettiesisku lietvedību ar apzinātu bezdarbību, proti, neizdodot tiesiskus lēmumus, tajā pašā laikā aktīvi atbalstot krimināllietas ierosināšanu pret personu, zinot, ka tā nav vainīga, izplatot nepatiesus paziņojumus radio, internātā, TV un presē, vai šādai rīcībai nav organizētas noziedzības pazīmes.

[5.6] Atzīt Veselības ministrijas rakstveida atvainošanos kā prettiesisku faktisko rīcību, vērstu pret *V.B.*, un privātpersonas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskāruma atzīšanu kā nepietiekamu, jo tā nedod nekādu tiesisku atrisinājumu.

[5.7] Atzīt Veselības ministrijas atteikumus izdot lēmumu tiesas sēdēs kā apzināti prettiesisku faktisko rīcību.

[5.8] Uzlikt par pienākumu Veselības ministrijai izdot procesuālajā kārtībā noteikto administratīvo aktu administratīvajā lietā iestādē un atsaukt nepatiesos paziņojumus TV, radio, interneta portālos un presē.

[5.9] Pamatojoties uz APL 93. panta un APL 49. panta trešo daļu atzīt Veselības ministrijas Valsts sekretāra U.Līkopa 2006. gada 2. februāra atvainošanos par faktisko rīcību kā atbildētāja atzinumu, ka Veselības ministrija ir atzinusi faktisko rīcību pret *V.B.* kā prettiesisku, par kuru pieteicējam pēc likuma pienākas morālā kaitējuma atlīdzinājums. Pamatojoties uz šīs faktiskās prettiesiskās rīcības turpināšanu, pieteicējs lūdzu atzīt atvainošanos kā nepietiekošu, jo faktiskā rīcība tiek turpināta, kur sekas ir prettiesiskas lietvedības pret pieteicēju, publisku apmelojumu presē, prettiesisku ierakstu Sodu reģistrā pastāvēšana. Pieteicējs lūdz tiesu mainīt kompensācijas apmērus atbilstoši pret pieteicēju

vērstajai iestādes faktiskajai rīcībai un piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam par nodarīto morālo kaitējumu summu, kas vērtēta par katru iespējamo nepatiesās informācijas lasītāju Valsts policijas mājas lapā ar 10 santīmiem līdz nepatiesās informācijas atsaukšanai. Uz 2007. gada l . septembri tas sastāda: 2004. gada 28. augustā -72159 apmeklētāji; 2007. gada 1. septembrī - 12189655 apmeklētāji; 12117496 x Ls 0,l = Ls 1211749,60 Ls (viens miljons divi simti vienpadsmit tūkstoši septiņi simti četrdesmit deviņi lati un 60 santīmi).

[6] 2007. gada 2. oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Veselības ministrijas paskaidrojums par *V.B.* pieteikuma papildinājumiem lietā Nr. A42252605, kurā norādīts, ka atbildētājs neatzīst pieteicēja prasījumus un uzskata tos par noraidāmiem, balstoties uz šādiem argumentiem.

[6.1] Valsts farmācijas inspekcijas (turpmāk – inspekcija) Farmaceitiskās darbības administratīvo pārkāpumu izskatīšanas komisija ar 2004. gada 15. septembra lēmumu Nr. 4-15/9, pamatojoties uz Farmācijas likuma 14. un 63. pantu, LAPK 23. panta 2. punktu, 26. pantu, 46.[1] panta otro daļu un APL 11., 13. un 14.[1] pantu, piemēroja pieteicējam administratīvo sodu Ls 500 (pieci simti latu) apmērā. Pieteicējs 2004. gada 11. oktobrī inspekcijā iesniedza sūdzību par Lēmumu un inspekcija to pārsūtīja ministrijai. Ministrija 2005. gada 5. janvārī paziņoja pieteicējam, ka tā pagarina viņa sūdzības izskatīšanas termiņu līdz četriem mēnešiem (līdz 2005. gada 11. februārim) atbilstoši APL 64. panta otrajai daļai. Atbilde pieteicējam šajā termiņā netika sniegta un viņš 2005. gada 29. martā iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot tiesu izbeigt lietvedību administratīvajā lietā. Tiesa atbilstoši tiesiskuma un tiesību normu saprātīgas piemērošanas principam precizēja pieteicēja prasījumu, nodibinot, ka viņš tiesai lūdza uzlikt par pienākumu ministrijai atcelt lēmumu.

[6.2] Tiesa ar spriedumu nekonstatēja Lēmumā un tā pieņemšanas procesā ne materiāltiesiskus trūkumus, ne arī procesuālus pārkāpumus no inspekcijas puses. Tādēļ Lēmums joprojām ir uzskatāms par spēkā esošu, tiesisku, nelabvēlīgu administratīvo aktu, kura darbība ir apturēta, pamatojoties uz APL 185. panta pirmo daļu un LAPK 283. panta pirmo daļu, un nav pamata apšaubīt Ekonomikas policijas veikto darbību likumību un savāktos administratīvā pārkāpuma materiālus. Tāpat Administratīvo tiesu jurisdikcijā neietilpst pārbaudes veikšana par personu rīcību kriminālllietas ietvaros, kā arī par to, vai kādas personas darbības atbilst noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmēm.

[6.3] Saskaņā ar APL 89. panta pirmo daļu atbildes sniegšana ir uzskatāma par faktisko rīcību, jo tā ir darbība publisko tiesību jomā citādā veidā, nevis izdodot administratīvo aktu, un personai šīs darbības rezultātā var rasties tiesisko interešu aizskārums. APL 92. pants nosaka, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Līdzīgi noteikumi ir sastopami Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumā (turpmāk arī - Atlīdzināšanas likums) – tā 4. panta pirmā daļa nosaka, ka iestāde zaudējumu var nodarīt ar darbību, izdodot prettiesisku administratīvo aktu vai veicot prettiesisku faktisko rīcību, vai arī ar bezdarbību, ja iestādei bija pienākums rīkoties, bet tā prettiesiski nav rīkojusies. Morālais kaitējums Atlīdzināšanas likuma izpratnē (9. pants) ir fiziskās personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums. Ministrijas bezdarbība pēc tās rīcībā esošās informācijas nav sagādājusi iesniedzējam ciešanas. Tomēr Atlīdzināšanas likuma 11. panta trešā daļa nosaka, ka morālā kaitējuma atlīdzinājuma tiesiskais pamats uzskatāms par pierādītu, ja ir pierādīts fiziskās personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums. Saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 14. panta pirmo daļu morālo kaitējumu ir jānosaka atbilstoši aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu nozīmīgumam un konkrētā aizskāruma smagumam, ņemot vērā ministrijas rīcības tiesisko un faktisko pamatojumu un motīvus, personas rīcību un līdzatbildību, kā arī citus būtiskus apstākļus. Aizskārumu nevar uzskatīt šajā gadījumā par

smagu, jo iesniedzējs no ministrijas puses nekādā veidā netika (publiski) pazemots un netika izrādīta arī klaja necieņa pret viņu kā pret indivīdu. Turklāt iesniedzējam ministrijas rīcība nevarēja arī radīt īpašu garīgu stresu vai uztraukumu, jo lēmuma darbība saskaņā ar APL 80. panta pirmo daļu jau tika apturēta dienā, kad iesniedzējs apstrīdēja lēmumu ministrijā, tas ir, viņam nebija ne mazākā pamata domāt, ka pret viņu varētu tikt vērsta piespiedu izpilde administratīvā pārkāpuma lietā, mēģinot piedzīt uzlikto naudas sodu Ls 500 apmērā. Ministrijas rakstveida atvainošanās pieteicējam par tās faktisko rīcību, laicīgi nesniedzot atbildi uz viņa sūdzību, ir uzskatāma par piemērotu līdzekli, lai novērstu šīs faktiskās rīcības radītās kaitīgās sekas.

[6.4] Pretēji pieteicēja apgalvotajam ministrijas rīcību nevar uzskatīt par lēmumu nepieņemt tiesisku lēmumu, jo pieteicējam, pirmkārt, nebija tiesiska pamata paļauties, ka ministrija lēmumu atcels un, otrkārt, lēmuma atstāšana spēkā no ministrijas puses kā tāda noteikti nebūtu bijusi prettiesiska. Tāpat kā ministrija neliedza pieteicējam iespēju griezties tiesā, lai apstrīdētu lēmumu, tā arī ministrija ar savu rīcību netika liegusi pieteicējam atsaukt pieteikumu, ko viņš iesniedza tiesā, jo pieteikuma iesniegšana tiesā ir tikai personas tiesības, nevis pienākums, un ministrija nekādā veidā nevarēja ne piespiest, ne atturēt pieteicēju no šādas rīcības.

[6.5] Ministrija šīs administratīvās lietas sakarā nav sniegusi nekādus paziņojumus plassaziņas līdzekļiem. Līdz ar to ministrija arī nevar šādus paziņojumus atsaukt. Kas attiecas uz Valsts policijas interneta mājas lapā publicēto informāciju, tad ministrijai nebija un arī tagad nav ne tiesiskas, ne faktiskas iespējas ietekmēt Valsts policijas interneta mājas lapā publicētās informācijas saturu. Līdz ar to pieteicējam, ja viņam ir kādas pretenzijas pret Valsts policijas interneta mājas lapā publicētās informācijas saturu, ir jāvēršas Valsts policijā. Tādēļ ministrija nevar tikt uzskatīta par atbildētāju šajā lietā daļā par pieteicēja prasījumu piedzīt kompensāciju par morālo kaitējumu, ko radījusi Valsts policijas interneta mājas lapā ievietotā informācija.

[7] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, minot pieteikumā un pieteikuma grozījumos izteiktos apsvērumus.

[8] Atbildētāja pārstāvis pieteikumu ar tam pievienotajiem grozījumiem neatzina, balstoties uz rakstveida paskaidrojumos izteiktajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[9] Tiesa, uzklausījusi administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, iepazinusies ar lietā esošajiem materiāliem un novērtējusi pierādījumus pēc savas iekšējas pārliecības, atzīst, ka pieteicēja pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[10] No lietas materiāliem un administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumiem tiesa konstatē šādus lietas faktiskos apstākļus.

[10.1] Valsts farmācijas inspekcija ar 2004. gada 15. septembra lēmumu Nr. 4-15/9 piemēroja pieteicējam naudas sodu Ls 500 par to, ka pieteicējs izplatīja Latvijas Republikā nereģistrētas zāles „Sagra-4u", līdz ar to, neievērojot Farmācijas likuma 17. panta pirmo daļu un 24. pantu, Ministru kabineta 2001. gada 27. februāra noteikumu Nr. 88 „Zāļu ievešanas, izvešanas un izplatīšanas noteikumi un zāļu lieltirgotavu atvēršanas un darbības prasības" 2.2. apakšpunktu, pieteicējs izdarīja LAPK 46.[1] panta otrajā daļā minēto pārkāpumu. Lēmums pamatots ar Farmācijas likuma 14. un 63. pantu, LAPK 23. panta 2. punktu, 26. pantu un 46.[1] panta otro daļu un Administratīvā procesa likuma 11., 13., 14.[1]pantu.

[10.2] Minēto Lēmumu pieteicējs apstrīdēja, 2005. gada 11. oktobrī vēršoties ar iesniegumu (lietas 1. sējuma 13. – 17. lapa) Veselības ministrijā, kurā izteikts lūgums atcelt Lēmumu.

[10.3] Veselības ministrija ar 2005. gada 5. janvāra lēmumu, kas ietverts ministrijas vēstulē Nr. V-01-20fiz-15/14 (lietas 1. sējuma 6. lapa), nolēma pagarināt termiņu lēmuma

pieņemšanai sakarā ar pieteicēja 2004. gada 11. oktobra iesniegumu par Lēmuma atcelšanu, norādot, ka tā kā iepazīšanās ar lietas apstākļiem pēc būtības un lēmuma pieņemšana prasa ilgāku laiku, lēmums par administratīvā akta izdošanu tiks pieņemts četru mēnešu laikā saskaņā ar APL 64. panta otrajā daļā noteikto.

[10.4] Nesagaidot Veselības ministrijas lēmuma pieņemšanu par pieteicēja 2005. gada 11. oktobra iesniegumā izteikto lūgumu atcelt Lēmumu, pieteicējs, uzskatot, ka ar Lēmumu viņš ir nepamatoti sodīts, 2005. gada 29. martā iesniedza pieteikumu tiesā lūdzot tiesu izbeigt lietvedību šajā [administratīvā pārkāpuma] lietā un noteikt pieteicējam atlīdzību par morālo kaitējumu Ls 5000 apmērā.

[11] LAPK 239. pants (likuma redakcija pieteicēja 2005. gada 11. oktobra iesnieguma iesniegšanas dienā) noteica, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja ir šādi apstākļi:

1) ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva;

2) ja persona administratīvā pārkāpuma izdarīšanas brīdī nav sasniegusi četrpadsmit gadu vecumu;

3) ja persona, kas izdarījusi prettiesisko darbību vai bezdarbību, ir nepieskaitāma;

4) ja persona ir darbojusies galējās nepieciešamības vai nepieciešamās aizstāvēšanās stāvoklī;

5) ja izdots amnestijas akts, kas novērš administratīvā soda piemērošanu;

6) ja atcelts akts, kas nosaka administratīvo atbildību;

7) ja līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas brīdim ir pagājuši šā kodeksa 37. pantā paredzētie termiņi;

8) ja par to pašu faktu attiecībā uz personu, kuru sauc pie administratīvās atbildības, jau ir kompetentas institūcijas (amatpersonas) lēmums par administratīvā soda uzlikšanu vai neatcelts lēmums par administratīvā pārkāpuma lietas izbeigšanu, kā arī ja par šo faktu ir ierosināta krimināllieta;

9) ja persona, pret kuru uzsākta lietvedība, mirusi.

Tiesa atzīst, ka LAPK 239. panta 2., 3., 4., 9. punktā paredzētie gadījumi nav attiecināmi uz konkrēto lietu to acīmredzamas neatbilstības lietas faktiskajiem apstākļiem dēļ.

[11.1] Pārbaudot administratīvā pārkāpuma lietvedības izbeigšanas pamatotību atbilstoši LAPK 239. panta 1. punktam - ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva, tiesa atzīst, ka šādas pārbaudes veikšanai ir nepieciešams izvērtēt Lēmuma atbilstību tajā norādītajām materiālajām tiesību normām, kā arī lemt par tā atbilstību procesuālajiem un formālajiem priekšnoteikumiem.

Valsts farmācijas inspekcijas Farmaceitiskās darbības administratīvo pārkāpumu izskatīšanas komisijas 2004. gada 15. septembra lēmums Nr. 4-15/9 par pieteicēja saukšanu pie administratīvās atbildības ir pamatots ar Farmācijas likuma 17. panta pirmo daļu, 24. pantu, Ministru kabineta 2001. gada 27. februāra noteikumu Nr. 88 „Zāļu ievešanas, izvešanas un izplatīšanas noteikumi un zāļu lieltirgotavu atvēršanas un darbības prasības" 2.2. apakšpunktu un LAPK 46.[1] panta otro daļu. Tiesa konstatē, ka LAPK 46.[1] pants ir iekļauts LAPK Sevišķās daļas piektajā nodaļā „Administratīvie pārkāpumi darba un iedzīvotāju veselības aizsardzībā". Tas nozīmē, ka pēc minētā LAPK panta kvalificējami tādi administratīvie pārkāpumi, kas jebkurā gadījumā apdraud valsts aizsargājamo objektu – konkrētas lietas kontekstā iedzīvotāju veselību.

Ņemot vērā to, ka tiesiskās attiecības apspriežamas pēc tām tiesību normām, kas bija spēkā tiesiskās attiecības rašanās, grozīšanās vai izbeigšanās brīdī, piemērojamās tiesību normas turpmāk sprieduma tekstā norādītas tādā redakcijā, kādā tās bija spēkā attiecīgo darbību veikšanas laikā.

LAPK 46.[1] panta otrā daļa (likuma redakcijā uz Lēmuma pieņemšanas dienu) noteica, ka par Latvijas Republikā nereģistrētu vai neatļautu zāļu izplatīšanu – uzliek

naudas sodu izplatītājam – fiziskajai personai no simt līdz piecsimt latiem, bet juridiskajai personai – no tūkstoš līdz piectūkstoš latiem, konfiscējot šīs zāles.

Tiesa secina, ka atbilstoši norādītajai tiesību normai konkrētās lietas kontekstā pie administratīvās atbildības par minētajā tiesību normā paredzēto pārkāpumu ir saucama fiziska persona, kas līdz administratīvā pārkāpuma izdarīšanas brīdim sasniegusi četrpadsmit gadu vecumu (LAPK 12. pants), kura ar konkrētām aktīvām darbībām, veicot Latvijas Republikā nereģistrētu vai neatļautu zāļu izplatīšanu, apdraud iedzīvotāju veselību.

Atbilstoši Farmācijas likuma 1. panta 17. punktam zāles ir jebkura viela vai vielu salikums, kas paredzēts cilvēku vai dzīvnieku slimību ārstēšanai vai profilaksei, kā arī visas vielas vai vielu salikumi, ko var izmantot cilvēkiem vai dzīvniekiem, lai noteiktu slimību diagnozi vai atjaunotu, izlabotu vai mainītu cilvēku vai dzīvnieku fizioloģiskās funkcijas.

Farmācijas likuma 17. panta pirmā daļa noteic, ka atļauts izplatīt tikai Latvijas Republikā reģistrētās un Latvijas zāļu reģistrā vai Latvijas veterināro zāļu reģistrā iekļautās zāles, izņemot šā likuma 10. panta 7. punktā, 12. panta 7. un 8. punktā un 20. pantā minētos gadījumus. Tiesa konstatē, ka minētajā tiesību normā noteikti izņēmumi uz konkrēto gadījumu nav attiecināmi. Savukārt Farmācijas likuma 24. pants noteic, ka ārpus aptiekām atļauts izplatīt tikai veselības ministra apstiprinātajā sarakstā iekļautos bezrecepšu medikamentus. Valsts veterinārais dienests apstiprina to veterināro zāļu un veterinārfarmaceitisko produktu sarakstu, kurus atļauts izplatīt ārpus aptiekām.

Ministru kabineta 2001. gada 27. februāra noteikumu Nr. 88 „Zāļu ievešanas, izvešanas un izplatīšanas noteikumi un zāļu lieltirgotavu atvēršanas un darbības prasības", kas bija spēkā līdz 2007. gada 1. augustam, 2.2. apakšpunktā bija paredzēts, ka nav atļauts izplatīt produktu, kurš nav reģistrēts un nav iekļauts Latvijas Republikā reģistrēto zāļu sarakstā, izņemot zāļu izplatīšanu saskaņā ar Farmācijas likuma 10. panta 7. punktu un 20. pantu, kā arī šo noteikumu 8. punktā noteikto zāļu izplatīšanu, ja produkta marķējumā, lietošanas instrukcijā, reklāmā vai cita veida informācijā tam piedēvē ārstnieciskas vai terapeitiskas īpašības, kā arī īpašības, kas saistītas ar slimību diagnozi vai cilvēku fizioloģisko funkciju atjaunošanu, izlabošanu vai mainīšanu.

[11.1.2] No lietas materiāliem pievienotajiem administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 123 esošajiem pierādījumiem, kas savākti sakarā ar pieteicēja pieļauto administratīvo pārkāpumu (lietas 1. sējuma 199. – 252. lapa) konstatējami šādi lietas faktiskie apstākļi.

[11.1.2.1] 2004. gada 17. maijā Valsts zāļu aģentūras valdes priekšsēdētājs ar vēstuli Nr. 1-3.9.1/478 (lietas 1. sējuma 206. lapa) ir informējis Veselības ministrijas Farmācijas departamenta direktoru par to, ka interneta adresē www.sagra4u.com tiek piedāvāts iegādāties medikamentu „Sagra-4u", kurš nav reģistrēts Latvijas zāļu reģistrā. Vēstulē arī vērsta uzmanība uz to, ka minētās zāles pēc pieprasījuma tiek piegādātas Latvijas iedzīvotājiem.

[11.1.2.2] Veselības ministrijas Farmācijas departamenta direktors ar 2004. gada 25. maija vēstuli Nr. 5-15-11/2539 (lietas 1. sējuma 201. lapa) par šo situāciju ir informējis Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomikas policijas pārvaldes (turpmāk arī – Ekonomikas policija) priekšnieka vietnieku ar lūgumu sniegt palīdzību 2004. gada 17. maijā Valsts zāļu aģentūras valdes priekšsēdētāja vēstulē Nr.1-3.9.1/478 norādīta pārkāpuma novēršanai, ņemot vērā iespējamo risku un kaitējumu pacientu drošībai un veselībai, lietojot nelegāli izplatītus medikamentus bez kvalitāti apliecinošiem dokumentiem.

[11.1.2.3] 2004.gada 11.jūnijā Ekonomikas policijas darbinieki Rīgā, Deglava un Dārzciema ielas stūrī esošajā veikalā „Maksima" veica kontrolpirkumu, kura laikā no pieteicēja tika nopirkts medikamenta „Sagra-4u" iepakojums par Ls 50. Iepakojumā bija 10 pudelītes gaišas iedzeltenas vielas. Pēc kontrolpirkuma veikšanas un pierādījumu par to procesuālās nostiprināšanas, tika veikta pieteicēja dzīvesvietas */dzēsta adrese/*, Rīgā,

apsekošana, kuras laikā ir izņemti tilpumi ar preparātu „Sagra-4u". Šie fakti nostiprināti 2004. gada 11. jūnijā sastādītajā pārbaudes aktā (lietas 1. sējuma 209. – 210. lapa), kuru bez iebildumiem parakstīja arī pieteicējs.

[11.1.2.4] 2004. gada 11. jūnijā Ekonomikas policijas amatpersonai pieteicējs sniedza paskaidrojumu (lietas 1. sējuma 219. – 221. lapa), kurā citastarp norādīja, ka zāles pret vēzi, HIV vīrusu izgatavojis pats, sākotnēji piedāvājis preparātu ražot AS „Grindeks", tad Mikrobioloģijas institūtā, taču, saņemot atteikumus no AS „Grindeks" un Mikrobioloģijas institūta, nolēmis veikt preparātu ražošanu mājas apstākļos. Pieteicējs paskaidrojumā atzīst, ka preparāta ražošanu ir veicis, kā arī izplatījis to klientiem – kopumā realizējis apmēram 50 iepakojumus. Pieteicējs paskaidrojumā norādījis, ka ar šo preparātu viņš izārstējis konkrētu personu no HIV un B hepatīta vīrusa.

[11.1.2.5] Ekonomikas policijas amatpersona 2004. gada 20. jūlijā sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. 123 (turpmāk – protokols) par to, ka pieteicējs 2004. gada 11. jūnijā veica tirdzniecību, pārdodot par Ls 50 preparātu „Sagra-4u", kas nav reģistrēts Latvijas Republikā, kā arī veica šo preparātu izgatavošanu mājas apstākļos (lietas 1. sējuma 202. – 203. lapa), ar ko ir izdarījis administratīvo pārkāpumu atbilstoši LAPK $46.^{1}$ panta otrajai daļai.

[11.1.3] Pieteicējs protokola sadaļā „pārkāpēja paskaidrojums" pašrocīgi ierakstīja, ka nepiekrīt LAPK $46.^{1}$ panta otrās daļas pārkāpumam, jo „Sagra-4u" nav zāles.

[11.1.4] No pieteicēja protokolā ierakstītā paskaidrojuma tiesa secina, ka konkrētajā lietā nav strīda par protokolā norādīto apstākļu būtību – preparāta „Sagra-4u" izplatīšanu, kā arī par to, ka preparāts „Sagra-4u" nav reģistrēts Latvijas zāļu reģistrā vai veselības ministra apstiprinātajā bezrecepšu medikamentu sarakstā. Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja izplatītais preparāts „Sagra-4u" ir atzīstams par zālēm.

[11.1.5] Kā izriet no Farmācijas likuma 1. panta 17. punktā ietvertās definīcijas, zāles ir jebkura viela vai vielu salikums, kas paredzēts cilvēku vai dzīvnieku slimību ārstēšanai vai profilaksei. Tiesa secina, ka likumā ietvertais definējums neparedz, ka par zālēm būtu atzīstamas tikai tās vielas vai vielu salikumi, kas ir reģistrētas Latvijas zāļu reģistrā vai veselības ministra apstiprinātajā bezrecepšu medikamentu sarakstā. Turklāt kā izriet no Ministru kabineta 2001. gada 27. februāra noteikumu Nr. 88 „Zāļu ievešanas, izvešanas un izplatīšanas noteikumi un zāļu lieltirgotavu atvēršanas un darbības prasības" 2.2. apakšpunkta noteikumiem - nav atļauts izplatīt **produktu**, kurš nav reģistrēts un nav iekļauts Latvijas Republikā reģistrēto zāļu sarakstā. No minētā tiesiskā regulējuma tiesa secina, ka Latvijas Republikā nav atļauts izplatīt produktu, kam tiek piedēvētas ārstnieciskas īpašības, līdzīgi kā zālēm, kurš nav normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā reģistrēts atļautai izplatīšanai.

No reģistrācijas Latvijas zāļu reģistrā ir atkarīga produkta ar ārstnieciskām īpašībām izplatīšanas iespējamība (Farmācijas likuma 17. panta pirmā daļa) aptiekās, savukārt, ārpus aptiekām atļauts izplatīt tikai veselības ministra apstiprinātajā sarakstā iekļautos bezrecepšu medikamentus, kas Farmācijas likuma 1. panta 11. punktā ir definētas arī kā zāles, kas sagatavotas noteiktam ievadīšanas veidam konkrētā formā un kas tiek izplatītas ar konkrētu nosaukumu konkrētā iepakojumā.

Kā izriet no pieteicēja paskaidrojuma, kas sniegts Ekonomikas policijā 2004. gada 11. jūnijā (lietas 1. sējuma 219. – 221. lapa), pieteicējs uzskatīja paša izgatavoto preparātu „Sagra-4u" par zālēm pret vēzi, HIV vīrusu, jo ar šo preparātu, pēc pieteicēja domām, viņš bija izārstējis arī konkrētu personu no HIV un B hepatīta vīrusa, līdz ar to pieteicējs pats piedēvēja paša izgatavotam preparātam „Sagra-4u" zāles īpašības, izplatot tos ārpus aptiekām.

No minētā tiesa secina, ka, izplatot preparātu „Sagra-4u" pieteicējs bija pārliecināts par to, ka izplata zāles, kuras nebija reģistrētas izplatīšanai Latvijas Republikā, līdz ar to veica neatļautu zāļu izplatīšanu, ar ko nodarījis kaitējumu Latvijas Republikā noteiktajai

tiesiskajai kārtībai, konkrēti, zāļu izplatīšanas kārtībai, kā arī apdraudējis ar LAPK 46.[1] panta otro daļu aizsargājamo objektu – iedzīvotāju veselību.

Tiesa atzīst, ka sākotnējam 2004. gada 11. jūnijā sniegtajam pieteicēja paskaidrojumam par paša izgatavotā preparāta „Sagra-4u" būtību ir piešķirama lielāka ticamība, nekā vēlāk 2004. gada 20. jūlijā sniegtajam paskaidrojamam, kad pieteicējam tika noformēts administratīvā pārkāpuma protokols, kurā pieteicējs ierakstījis, ka „Sagra-4u" nav zāles. Tiesas ieskatā pieteicēja viedokļa maiņā par produkta „Sagra-4u" būtību ir saskatāma vēlme izvairīties no administratīvās atbildības par pieļauto administratīvo pārkāpumu.

Pārbaudot Lēmuma atbilstību tajā norādītajām materiālajām tiesību normām, tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā ir izpildījušies Lēmuma pamatojumā norādīto tiesību normu noteiktie tiesiskie sastāvi. Pirms lēmuma pieņemšanas sadarbībā ar Ekonomikas policiju tika veikti nepieciešamie operatīvie pasākumi administratīvā pārkāpuma būtības noskaidrošanai un savākto pierādījumu procesuālajai nostiprināšanai, pieteicējs pirms Lēmuma pieņemšanas tika uzklausīts, no viņa tika paņemts paskaidrojums.

Tiesa arī konstatē, ka atbildētājs, pieņemot pārsūdzēto lēmumu, ir pārbaudījis administratīvās lietas materiālus un izvērtējis pieteicēja iebildumus, kas lietas izmeklēšanas gaitā tika noskaidroti Ņemot vērā iepriekšminēto, tiesa secina, ka atbildētājs pirms Lēmuma pieņemšanas ir pilnīgi un vispusīgi veicis administratīvās lietas nepieciešamo apstākļu noskaidrošanu, tādējādi ir izpildījis APL 59. panta pirmās daļas prasības, kas paredz, ka pēc administratīvās lietas ierosināšanas iestāde iegūst informāciju, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešama, lai pieņemtu attiecīgo lēmumu. Pārsūdzētais lēmums izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus, atbilst materiālo un procesuālo tiesību normām un vispārējiem tiesību principiem. Tiesa arī konstatē, ka izdodot Lēmumu, ir ievērota lietas piekritība, Lēmumā ir atspoguļots pieteicēja viedoklis, aktā ir norāde uz piemērotām tiesību normām, norādīta pārsūdzības kārtība, līdz ar to pārsūdzētais lēmums attaisno pieteicējam uzlikto pienākumu nomaksāt ar Lēmumu noteikto naudas sodu par pieļauto administratīvo pārkāpumu. Tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā atbildētājs ir piemērojis LAPK 46.[1] panta otrajā daļā noteikto maksimālo naudas sodu par pieļauto pārkāpumu, jo ņēmis vērā izdarītā pārkāpuma raksturu - zāles ražotas un izplatītas nelegāli, turklāt tām piedēvētas tādas terapeitiskās indikācijas kā zāles pret vēzi, HIV, kā arī ņēmis vērā pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi. Ievērojot Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. pantā noteikto, ka valsts pārvalde darbojas sabiedrības interesēs, t. sk. samērīgi ievēro personas tiesības un tiesiskās intereses, atbildētājs ir secinājis, ka ar Lēmumu pieteicējam uzliktajiem ierobežojumiem, jābūt samērojamiem ar sabiedrības gūto labumu, līdz ar to atzinis, ka konkrētais zāļu izplatīšanas pārkāpums skar lielu sabiedrības daļu, jo zāles varēja iegādāties jebkurš interesents. Ņemot vērā, ka naudas soda uzlikšanas mērķis ir arī atturēt tirgus dalībniekus no Farmācijas likuma un Ministru kabineta 2001. gada 27. februāra noteikumu Nr. 88 „Zāļu ievešanas, izvešanas un izplatīšanas noteikumi un zāļu lieltirgotavu atvēršanas un darbības prasības" pārkāpumiem, atbildētājs uzskatījis, ka pieteicējam piemērotais maksimālais naudas sods par zāļu izplatīšanas pārkāpumu visefektīvākā veidā sasniegs LAPK noteikto mērķi – audzināt pieteicēju likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī, lai tiesību pārkāpējs, kā arī citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

[11.1.6] Tiesa secina, ka no sprieduma [11.1] punktā konstatēta nepārprotami izriet, ka konkrētajā lietā nav pamata administratīvā pārkāpuma lietvedības izbeigšanai atbilstoši LAPK 239. panta 1. punktam – jo ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem ir konstatēts, ka pieteicēja darbībā ir saskatāmas visas administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmes atbilstoši LAPK 46.[1] panta otrajai daļai.

[11.2] Pārbaudot administratīvā pārkāpuma lietvedības izbeigšanas pamatotību atbilstoši LAPK 239. panta 5. punktam, tiesa norāda, ka ar amnestiju parasti saprot augstākās valsts varas aktu, ar kuru par vainīgu atzītu personu pilnīgi vai daļēji atbrīvo no

soda vai aizstāj to ar mīkstāku sodu. Piemēram, pamatojoties uz amnestiju, neierosina vai izbeidz krimināllietu pret personām, kuras vēl nav notiesātas par izdarītajiem noziegumiem, kas minēti amnestijas aktā. Amnestijas akts var atzīt personas, kas sodu izcietušas vai no tā atbrīvotas, par nesodītām. Konkrētajā gadījumā tiesa nekonstatē, ka uz sprieduma sastādīšanas dienu ir izdots amnestijas akts, kas būtu par pamatu administratīvā pārkāpuma lietvedības izbeigšanai pret pieteicēju.

[11.3] Pārbaudot administratīvā pārkāpuma lietvedības izbeigšanas pamatotību atbilstoši LAPK 239. panta 6. punktam - ir atcelts akts, kas nosaka administratīvo atbildību, - tiesa atzīst, ka ar vārdu „akts" ir jāsaprot gan normatīvais akts, kas nosaka atbildības neesamību par Latvijas Republikā nereģistrētu vai neatļautu zāļu izplatīšanu, gan administratīvais akts, kas būtu pieņemts attiecībā pret pieteicēju un ar kuru pieteicējs tiktu atzīts par nevainīgu par Lēmumā konstatēto administratīvo pārkāpumu.

Tiesa konstatē, ka LAPK 46.[1] panta otrās daļas redakcija uz sprieduma sastādīšanas dienu joprojām ir tādā, kāda tā bija 2003. gada 23. oktobra likuma redakcijā. Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē neatzina pieteicēja pieteikumu, t.sk arī par lietvedības izbeigšanu administratīvā pārkāpuma lietā, kurā pieteicējs ar Lēmumu ir atzīts par vainīgu par LAPK 46.[1] panta otrajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu. Tiesa atzīst, ka joprojām nav pamata administratīvā pārkāpuma lietvedības izbeigšanai atbilstoši LAPK 239. panta 6. punktam.

[11.4] Pārbaudot administratīvā pārkāpuma lietvedības izbeigšanas pamatotību atbilstoši LAPK 239. panta 7. punktam - līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas brīdim ir pagājuši šā kodeksa 37. pantā paredzētie termiņi, tiesa konstatē, ka LAPK 37. pantā noteikts, ka:

- administratīvo sodu var uzlikt ne vēlāk kā četru mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, – četru mēnešu laikā no tā atklāšanas dienas (panta pirmā daļā).

- Ja saņemts atteikums ierosināt krimināllietu vai krimināllieta izbeigta, bet pārkāpēja rīcībai ir administratīvā pārkāpuma pazīmes, administratīvo sodu var uzlikt ne vēlāk kā mēneša laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par atteikumu ierosināt krimināllietu vai par tās izbeigšanu (panta otrā daļā).

- Šajā pantā minētie termiņi neattiecas uz gadījumiem, kad piemēro konfiskāciju muitas noteikumu pārkāpumu lietās (panta trešā daļā).

Administratīvo sodu par šā kodeksa divpadsmitajā "c" nodaļā paredzētajiem administratīvajiem pārkāpumiem var uzlikt ne vēlāk kā četru mēnešu laikā no pārkāpuma atklāšanas dienas, bet ne vēlāk kā gada laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas (panta ceturtā daļā).

Tiesa secina, ka LAPK 46.[1] pants ir iekļauts LAPK piektajā nodaļā, līdz ar to LAPK 37. panta ne trešā, ne ceturtā daļa uz konkrēto gadījumu nav attiecināma.

Pārbaudot LAPK 37. panta pirmās daļas piemērošanas iespējamību, tiesa konstatē, ka pieteicēja pieļautais pārkāpums ir atklāts 2004. gada 11. jūnijā, kad tika veikts kontrolpirkums, savukārt Lēmums par naudas soda piemērošanu pieteicējam pieņemts 2004. gada 15. septembrī, tātad pēc trīs mēnešiem un četrām dienām, tātad atbildētājs nav pārkāpis LAPK 37. panta pirmajā daļā noteikto četru mēnešu termiņu.

Pārbaudot LAPK 37. panta otrās daļas piemērošanas iespējamību, tiesa konstatē, ka protokolu 2004. gada 20. jūlijā ir sastādījusi Ekonomikas policijas amatpersona un saskaņā ar LAPK 228.[2] pantu [kura pirmā daļa noteic, ka Valsts farmācijas inspekcija izskata šā kodeksa 46.[1] un 78.[1] pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas] nosūtījusi izskatīšanai pēc piekritības valsts Farmācijas inspekcijai, kas nepārprotami norāda uz to, ka par konkrēto pārkāpumu pret pieteicēju tika ierosināta administratīvā lieta, līdz ar to nav pamata administratīvā pārkāpuma lietvedības izbeigšanai atbilstoši LAPK 239. panta 7. punktam.

[11.5] Pārbaudot administratīvā pārkāpuma lietvedības izbeigšanas pamatotību atbilstoši LAPK 239. panta 8. punktam, tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā Ekonomikas policijas amatpersonas, veicot operatīvās darbības, noformējuši protokolu par administratīvo pārkāpumu un nosūtījuši lietas materiālus LAPK norādītajai iestādei, kura ir tiesīga attiecīgu lēmumu pieņemt, līdz ar to krimināllietu par neatļautu zāļu izplatīšanu pēc veiktā kontrolpirkuma netika ierosināta. Norādītais apstāklis ļauj tiesai secināt, ka konkrētajā gadījumā nav pamata lietvedības izbeigšanai atbilstoši LAPK 239. panta 8. punktam.

[12] Attiecība uz pieteicēja pieteikumu daļā par Veselības ministrijas faktisko rīcību – atbildes nesniegšanu uz pieteicēja 2004. gada 11. oktobra vēstuli, tiesa konstatē šādus lietas faktiskos apstākļus:

[12.1.1] 2005. gada 11. oktobrī pieteicējs vērsās ar iesniegumu (lietas 1. sējuma 13. – 17. lapa) Veselības ministrijā, lūdzot atcelt Lēmumu.

[12.1.2] Veselības ministrija 2005. gada 5. janvāra vēstulē Nr. V-01-20fiz-15/14 (lietas 1. sējuma 6. lapa) norādīja, ka ņemot vērā to, ka iepazīšanās ar lietas apstākļiem pēc būtības un lēmuma pieņemšana prasa ilgāku laiku, lēmums sakarā ar 2004. gada 11. oktobra pieteicēja iesniegumu par Lēmuma atcelšanu tiks pieņemts četru mēnešu laikā saskaņā ar APL 64. panta otrajā daļā noteikto.

[12.1.3] No pieteicēja pieteikuma grozījumiem un no atbildētāja sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka Veselības ministrijas valsts sekretārs 2006. gada 2. februārī ir rakstiski atvainojies pieteicējam par savlaicīgu atbildes nesniegšanu uz pieteicēja sūdzību. Atbilstoši APL 161. panta otrajai daļai - ja viens administratīvā procesa dalībnieks atzīst faktu, uz kuru otrs administratīvā procesa dalībnieks pamato savus prasījumus vai iebildumus, tiesa var atzīt šādu faktu par pierādītu.

[12.1.4] 2005. gada 29. martā, nesagaidot Veselības ministrijas lēmuma pieņemšanu par pieteicēja 2005. gada 11. oktobra iesniegumā izteikto lūgumu atcelt Lēmumu, pieteicējs vērsās tiesā ar lūgumu izbeigt lietvedību pret pieteicēju ierosinātajā administratīvā pārkāpuma lietā.

[12.2] Administratīvā procesa likuma mērķis atbilstoši APL 2. pantā noteiktajām ir nodrošināt tiesību normu tiesisku, precīzu un efektīvu piemērošanu publiski tiesiskajās attiecībās (APL 2. panta 3. punkts).

Pieteicēja tiesības apstrīdēt Lēmumu izriet no APL 76. panta pirmās daļas, kas nosaka, ka administratīvo aktu var apstrīdēt tā adresāts.

Savukārt, atbildētāja pienākums izskatīt apstrīdēšanas iesniegumu izriet no APL 64. pantā ietvertā regulējuma - iestādē lēmumu sakarā ar privātpersonas iesniegumu pieņem viena mēneša laikā no iesnieguma iesniegšanas dienas (APL 64. panta pirmā daļa), vai ja objektīvu iemeslu dēļ šā panta pirmajā daļā noteikto termiņu nav iespējams ievērot, tad iestāde to var pagarināt uz laiku, ne ilgāku par četriem mēnešiem no iesnieguma iesniegšanas dienas, par to paziņojot iesniedzējam. Ja nepieciešama ilgstoša faktu konstatācija, lēmuma pieņemšanas termiņu ministrijas valsts sekretārs ar motivētu lēmumu var pagarināt līdz gadam, par to paziņojot iesniedzējam.

Lai nodrošinātu privātpersonu tiesību ievērošanu un novērstu to iespējamo aizskārumu, kas var rasties tā dēļ, ka iestāde laikus neizskata apstrīdēšanas iesniegumu, APL 188. panta piektajā daļā ir noteikts alternatīvs variants - ja iestāde vai augstāka iestāde nav pieteicējam paziņojusi savu lēmumu sakarā ar viņa iesniegumu, pieteikumu tiesā var iesniegt viena gada laikā no dienas, kad persona ar iesniegumu griezusies iestādē vai augstākā iestādē.

Tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā likumdevējs, lai tiktu efektīvi īstenots apstrīdēšanas process, paredzējis privātpersonu interešu „dubultaizsarzdību" – uzlikts pienākums iestādei izskatīt privātpersonas iesniegumu par sākotnēji pieņemto administratīvo aktu iestādē, kā arī iespēju tiesai veikt sākotnējā kā iestādes galīgā

administratīvā akta izvērtēšanu gadījumā, ja iestāde atsakās no iespējas pašai novērst iespējami pieļautās kļūdas administratīvā akta izdošanā.

Tiesa konstatē, ka kaut pieteicējs pieteikumā norāda uz to, ka iesniedz sūdzību APL 49. panta otrās daļas izpratnē, tomēr no pieteikumā izteiktajiem lūgumiem nepārprotami izriet, ka pieteicējs vēlas saņemt nolēmumu par administratīvā pārkāpuma lietvedības izbeigšanu, tātad panākt galīgo rezultātu pret viņu ierosinātajā administratīvā pārkāpuma lietā, nevis pārsūdzēt Veselības ministrijas 2005. gada 5. janvāra lēmumu par termiņa pagarinājumu. Tiesa atzīst, ka administratīvajā procesā sūdzības kārtībā netiek izskatīti pieteikumi, kuru mērķis ir administratīvā akta izdošana, savukārt, Veselības ministrijas 2005. gada 5. janvāra lēmumu par termiņa pagarinājumu pieteicējs nav pārsūdzējis.

Tiesa uzskata, lai atzītu, ka konkrētajā gadījumā ir aizskartas privātpersonas ar likuma aizsargātas intereses, jākonstatē, ka pastāv tikai viens veids kā personai realizēt savas tiesības. Tiesa atzīst, ka gadījumā, ja likumdevējs ir paredzējis divas alternatīvās iespējas privātpersonas tiesību realizācijā, tad vienas no tām realizācijas neiespējamība nav atzīstama par privātpersonas tiesību aizskārumu. Turklāt no APL 49. panta trešās daļas izriet, ka atlīdzinājumu par laikus neizpildītu pienākumu izskatīt pieteicēja iesniegumu, pieteicējs var prasīt tikai tādā gadījumā, ja bija pieņemts augstākas iestādes vai tiesas lēmums, ar kuru tika uzdots iestādei noteiktajā laikā izpildīt attiecīgo procesuālo darbību. Konkrētajā gadījumā šāds termiņš ar tiesas lēmumu Veselības ministrijai nebija noteikts, tāpēc noraidāms pieteikuma grozījumos izteiktais pieteicēja lūgums - pamatojoties uz APL 93. pantu un APL 49. panta trešo daļu, atzīt 2006. gada 2. februāra Veselības ministrijas valsts sekretāra atvainošanos par faktisko rīcību kā atbildētāja atzinumu, ka Veselības ministrija ir atzinusi faktisko rīcību pret pieteicēju kā prettiesisku, par kuru pieteicējam pēc likuma pienākas morālā kaitējuma atlīdzinājums Ls 5000 apmērā.

Atzīstot, ka pieteicēja tiesības pārsūdzēt Lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā tika realizētas – Administratīvā rajona tiesa šajā spriedumā ir izvērtējusi Lēmuma tiesiskumu pēc būtības, bet Lēmuma darbība uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laiku ir apturēta, līdz ar to nav radījusi pieteicējam nelabvēlīgas sekas, tiesa secina, ka pieteicēja tiesības uz tiesas kontroli pār Lēmumu tika realizētas. Balstoties uz šo apsvērumu tiesa atzīst, ka pieteicējam nav subjektīvās tiesības lūgt atzīt savlaicīgu atbildes nesniegšanu par faktisko rīcību un prasīt no atbildētāja atlīdzību par apstrīdēšanas iesnieguma neizskatīšanu pār Lēmumu.

Atbilstoši APL 282. panta 1. punktam tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā.

[13] Attiecībā uz pieteicēja lūgumu pārbaudīt un novērtēt lietā atrodošos Valsts zāļu aģentūras valdes priekšsēdētāja 2004. gada 17. maija iesniegumu Nr. 1-3.9.1/478 Veselības ministrijai, ar ko acīmredzot šī lieta ir uzsākta, atbilstību kompetentas iestādes slēdzienam par zālēm, tiesa atzīst, ka atbilstoši APL 1. panta trešajā daļā ietvertai administratīvā akta definīcijai par administratīvo aktu nav atzīstams starplēmums. Kā norāda pieteicējs, un tiesa tam arī piekrīt, ar Valsts zāļu aģentūras valdes priekšsēdētāja 2004. gada 17. maija iesniegumu Nr. 1-3.9.1/478 Veselības ministrijai ir uzsākts administratīvais process iestādē, kura rezultātā tika pieņemts administratīvo procesa rezultējošs Lēmums ar pabeigtu regulējumu, līdz ar to prasījums atsevišķi izvērtēt katru procesuālo darbību – iestādes vēršanās citā iestādē ar lūgumiem izpildīt zināmas procesuālas darbības, t. sk. atsevišķas vēstules formā, veikto operatīvo pasākumu, t. sk. kontrolpirkuma organizēšanu, un lietvedības ierosināšanas izvērtējumu, nevar būt atzīts par patstāvīgu prasījumu APL izpratnē, līdz ar to šādi pieteicēja prasījumi nav vērtējami atsevišķi no Lēmuma tiesiskuma izvērtēšanas. Savukārt, Lēmuma tiesiskumu pēc būtības tiesa ir izvērtējusi sprieduma 11.1. punktā un atzina to par tiesisku un pamatotu.

LAPK 237. pants noteic, ka lietvedības uzdevumi administratīvo pārkāpumu lietās ir šādi: savlaicīgi, vispusīgi, pilnīgi un objektīvi noskaidrot katras lietas apstākļus, izlemt to stingrā saskaņā ar likumu, nodrošināt pieņemtā lēmuma izpildi, kā arī noskaidrot cēloņus

un apstākļus, kas veicina administratīvo pārkāpumu izdarīšanu, novērst pārkāpumus, audzināt pilsoņus likumu ievērošanas garā un nostiprināt likumību.

Savukārt, atbilstoši APL 59. pantam pēc administratīvās lietas ierosināšanas iestāde iegūst informāciju, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešama, lai pieņemtu attiecīgo lēmumu. Lai iegūtu nepieciešamo informāciju un panāktu tiesisku, taisnīgu un efektīvu lietas izskatīšanu, iestāde pēc iespējas dod administratīvā procesa dalībniekiem norādījumus un ieteikumus (APL 59. panta pirmā daļa).

Iegūstot informāciju, iestāde var izmantot visas tiesiskās metodes, arī iegūt informāciju no administratīvā procesa dalībniekiem, citām institūcijām, kā arī ar liecinieku, ekspertu, apskates, dokumentu un cita veida pierādījumu palīdzību. Ja iestādei nepieciešamā informācija ir nevis administratīvā procesa dalībnieku, bet gan citas institūcijas rīcībā, iestāde to iegūst pati, nevis pieprasa no administratīvā procesa dalībniekiem (APL 59. panta otrā daļa).

No minētā regulējuma izriet, ka iestādei, izskatot administratīvo lietu ir ļoti plašas iespējas nepieciešamās informācijas iegūšanā, līdz ar to tiesa neuzskata pieteicēja norādīto amatpersonu darbības lietas apstākļu noskaidrošanā par prettiesiskām, savukārt, pieteicēja iestāžu savākto pierādījumu vērtējums „kā melus saturošu vēstuļu rakstīšana" uzskatāma par pieteicēja vienpusēju subjektīvu viedokli, kuru neapstiprina lietā savāktie pierādījumi.

[14] Izvērtējot pieteicēja lūgumu pārbaudīt un novērtēt Valsts farmācijas inspekcijas operatīvas darbības veikšanas pamatotību griežoties pie Ekonomiskās policijas, kā arī Farmācijas departamenta direktora J.Bunduļa rīcības pamatotību, tiesa atzīst, ka sprieduma iepriekšēja punkta pamatojums attiecināms arī uz šo pieteicēja lūgumu, turklāt pieteicēja norādītās darbības uzskatāmas par atbildīgo amatpersonu nepieciešamo rīcību objektīvās patiesības noskaidrošanā.

[15] Pieteicējs pieteikumā lūdz tiesu mainīt kompensācijas apmērus atbilstoši pret pieteicēju vērstajai iestādes faktiskajai rīcībai un piedzīt no atbildētāja par labu pieteicējam par nodarīto morālo kaitējumu summu, kas vērtēta par katru iespējamo nepatiesās informācijas lasītāju Valsts policijas mājas lapā. Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā informācijas ievietošanā Valsts policijas mājas lapā nebija saistīta ar Veselības ministrijas darbību publiskajā telpā, bet attiecināma uz Valsts policijas darbību. Ja pieteicēju neapmierina šāda Valsts policijas rīcība, viņam ir tiesības rīkoties atbilstoši APL 91. pantā noteiktajam - persona, kura uzskata, ka iestādes plānotā vai jau iesāktā faktiskā rīcība aizskar vai var aizskart šīs personas tiesības vai tiesiskās intereses, var vērsties iestādē ar iesniegumu par iestādes nodoma mainīšanu attiecībā uz šo faktisko rīcību (panta pirmā daļa) vai arī šo faktisko rīcību apstrīdēt un pārsūdzēt tāpat kā administratīvo aktu (panta ceturtā daļa).

No minētā izriet, ka konkrētajam pieteicēja prasījumam ir noteikta iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtība, kuru pieteicējs nav ievērojis, līdz ar to pieteikums šajā daļā atstājams bez izskatīšanas atbilstoši APL 278. panta 1. punktam.

Kā atzinis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2005. gada 11. oktobra lēmumā lietā SKA-292 (sk. lēmuma 14. punktu) atbilstoši Administratīvo lietu departamenta judikatūrai, kas savukārt veidojusies pamatojoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru, tiesai ir jāuzklausa argumenti, bet tai nav pienākums detalizēti atrunāt spriedumā jebkuru argumentu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa. Tāpēc pārējos pieteicēja iebildumus tiesa atsevišķi neatrunās, jo tie jau ir vērtēti spriedumā iepriekš, citu pieteicēja prasījumu kontekstā.

[16] Attiecībā uz pieteicēja prasījumu atzīt Veselības ministrijas rakstveida atvainošanos kā prettiesiskas faktiskās rīcības, kas vērsta pret pieteicēju, un privātpersonas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskāruma atzīšanu kā nepietiekamu, jo tā nedod nekādu tiesisku atrisinājumu, tiesa norāda, ka konkrētajā gadījumā tiesa spriedumā jau ir norādījusi, ka iestādes savlaicīgas atbildes nesniegšanas rezultātā nav radies pieteicēja tiesību aizskārums uz Lēmuma pārsūdzēšanu (sk. sprieduma 12.2 punktu).

[17] Attiecībā uz pieteicēja prasījumu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam par nodarīto morālo kaitējumu Ls 1211749,60 (viens miljons divi simti vienpadsmit tūkstoši septiņi simti četrdesmit deviņi lati un 60 santīmi) apmērā, tiesa norāda, ka Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 1. pantā ir noteikts, ka šā likuma mērķis ir nodrošināt privātpersonai Satversmē un Administratīvā procesa likumā noteiktās tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu par mantisko zaudējumu vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas tai nodarīts ar valsts pārvaldes iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību. Nekonstatējot, ka attiecībā uz pieteicēju Veselības ministrija būtu pieņēmusi prettiesisku administratīvo aktu vai pieļāvusi prettiesisku faktisko rīcību, tiesa atzīst, ka noraidāms arī pieteicēja pieteikums daļā par morāla kaitējuma atlīdzinājumu 1211749,60 latu apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251. pantu, 278. panta 1. punktu, 282. panta 1. punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt *V.B.* pieteikumu par lietvedības izbeigšanu administratīvā pārkāpuma lietā, kurā *V.B.* ar Valsts farmācijas inspekcijas Farmaceitiskās darbības administratīvo pārkāpumu izskatīšanas komisijas 2004. gada 15. septembra lēmumu Nr.4-15/9 sodīts par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 46.[1] panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu, un morālā kaitējuma atlīdzināšanu Ls 1211749,60 (Viens miljons divi simti vienpadsmit tūkstoši septiņi simti četrdesmit deviņi lati un 60 santīmi) apmērā.

Izbeigt tiesvedību daļā par Veselības ministrijas faktisko rīcību - savlaicīgu atbildes nesniegšanu - un morālā kaitējuma atlīdzību 5000 latu apmērā par apstrīdēšanas iesnieguma neizskatīšanu.

Atstāt bez izskatīšanas pieteicēja prasību par Valsts policijas faktisko rīcību-informācijas ievietošanu Valsts policijas mājas lapā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas.

Tiesnese I. Kaļiņina